

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

вул. Сковороди, 1/3, м. Полтава, 36003, тел./факс: (0532) 50-02-73,
E-mail: pdaa@pdaa.edu.ua <https://www.pdaa.edu.ua> Код ЄДРПОУ 00493014

24 03 2020 № *Ор. 41/25*

На № _____ від _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів»,
яка подана на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2020 року доктора сільськогосподарських наук, першого проректора, професора кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Полтавської державної аграрної академії
Писаренка Павла Вікторовича

У рамках виконання роботи Писаренко Павло Вікторович виступив як співавтор концепції екоморфічних матриць та концепції екосистемних сервісів в умовах глобальних змін клімату як інструменту досягнення стійкого розвитку природничого потенціалу України. Ним представлено новий підхід до технології вирощування сільськогосподарських культур за допомогою природних розсолів та мінералів. Наведено результати дослідження реакції культурних рослин і бур'янів на обробку природними розсолами і мінералами. Визначено санітарно-гігієнічну та токсикологічну оцінку запропонованих речовин природного походження. Досліджено механізм дії природних розсолів і мінералів на рослини, фізико-механічні та хімічні властивості ґрунту, а також вплив на життєдіяльність ґрунтової мікрофлори. Доведено можливість використання природних розсолів і мінералів у чистому вигляді та в суміші з пестицидами проти шкідливих організмів в агробіоценозах. Встановлено ефективність використання природних розсолів і мінералів з метою покращення якості органічних добрив та використання їх як екологічнобезпечних заміників мінеральних добрив. На основі теоретичних узагальнень, результатів експериментальних досліджень і прогнозних розрахунків проведено біоенергетичну та економічну оцінку запропонованих заходів по використанню природних розсолів і мінералів у землеробстві з метою зменшення техногенного навантаження на навколишнє середовище і підвищення якості сільськогосподарської продукції. Дослідження динаміки процесів, що відбуваються в агроекосистемах та прогноз їх розвитку у майбутньому проведено на основі еколого-математичних моделей, що дає можливість визначити найкращі способи управління агроекосистемою для досягнення заданої мети і прогнозувати прямі і опосередковані наслідки реалізації різних форм і способів впливу на агроекосистему. У результаті узагальнення експериментальних даних теоретично обґрунтована доцільність комплексного ведення сільськогосподарського виробництва на екологічнобезпечній основі шляхом впровадження зональних оптимізаційних, прогнозних моделей і моделей прийняття рішень. На основі створених моделей рекомендовано напрямки екологічно безпечного високоефективного використання землі та біологізації сучасного ресурсозберігаючого землеробства, процеси формування зростаючої родючості ґрунту, принципи побудови раціональних сівозмін, екологічнобезпечні шляхи удосконалення обробітку ґрунту, заходи підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин і тварин та покращення якості продукції рослинництва і тваринництва.

За темою роботи опубліковано 157 публікацій, серед яких 135 статей (серед них 5 статей у виданнях із бази даних Web of Science), 5 монографій, 3 навчальних посібника. Згідно баз даних Scopus h-індекс – 1, Web of Science h-індекс – 1, згідно Google Scholar – h-індекс 7 (i10-index – 3).

Претендентом підготовлено 1 доктора наук та 7 кандидатів наук, дисертації яких безпосередньо пов'язані з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

Ректор

Валентина АРАНЧІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Запорізька область, Україна, 72312, тел. (0619) 44-04-64,
факс (0619) 44-03-60 e-mail: rectorat@mdpu.org.ua, www.mdpu.org.ua,
код ЄДРПОУ 02125237

07.02.2020 № 08-28/325 На № _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивація ґрунтів»,
яка подана на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки
доктора біологічних наук, першого проректора Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького
Мальцевої Ірини Андріївни

У рамках виконання роботи Мальцева Ірина Андріївна виступила як автор концепції технологій відновлення біотичного потенціалу техногенних та урбанізованих ґрунтів. Нею розроблені підходи для оцінки впливу хімічних показників, у тому числі вмісту важких металів в урбанізованих ґрунтах, на ґрунтову біоту. Теоретично обґрунтовані тенденції змін видового складу і структури угруповань ґрунтових водоростей під впливом різноманітних факторів антропогенного середовища, що відображено у монографіях «Ґрунтові водорості лісів Степової зони України» (2009), «Оцінка ландшафтного та біологічного різноманіття інтегральними біологічними індикаторами та маркерами» (2014). Показані перспективи застосування водоростей у біотехнології вироблення біопалива. Розкрита біоіндикаційна та середовищеперетворююча роль ґрунтових водоростей у відновлювальній сукцесії на ділянках рекультивації земель, які трансформовані внаслідок видобутку вугілля та інших корисних копалин. Значну увагу автором приділено дослідженню еталонних біогеоценозів як маркерів оптимальних екологічних режимів для проведення процедур моніторингу та оцінки впливу на довкілля. Під керівництвом І. А. Мальцевої створена на базі лабораторії альгоекологічних досліджень наземних і водних екосистем МДПУ імені Богдана Хмельницького унікальна колекція культур водоростей і ціанобактерій (Collection of Algae at MSPU, WDCM1158). Науковцем розроблена технологія використання біоіндикаційного потенціалу біоти, у тому числі – водоростей (за відгуком на зміни рН, солоності, наявність важких металів, біогенних елементів тощо), що використовується при проведенні моніторингових досліджень техногенних територій. Отримані результати щодо біопродуктивності водоростей в контексті утворення первинної продукції та ведення рибогосподарської діяльності, видів які утворюють «цвітіння» морської води, видів водоростей які є перспективними з точки зору використання їх метаболітів у тому числі для аквакультури. Нею були описані нові для світової науки види водоростей на основі молекулярно-філогенетичних методів.

За темою роботи опубліковано 45 публікацій, серед яких 28 статей (серед яких 9 статей у виданнях, які присутні у наукометричній базі даних SCOPUS, 19 – у Web of Science), 5 монографій, 4 навчальних посібників. Згідно баз даних SCOPUS h-індекс – 3, Web of Science h-індекс – 5, згідно Google Scholar – h-індекс 8 (i10-index – 7).

Претендентом підготовлено 3 кандидатів наук, дисертації яких безпосередньо пов'язані з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

Проректор із наукової роботи Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Л.Ю. Москальова

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, телефон (056) 374-98-01, (056) 374-98-22, факс (056) 374-98-42
E-mail: cdep@dnu.dp.ua, код ЄДРПОУ 02066747

04.02.2020р. № 88-904-11 На № _____ від _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів», подану на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки доктора біологічних наук, професора, завідувача кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Пахомова Олександра Євгеновича

У рамках виконання роботи Пахомов Олександр Євгенович виступив як співавтор розробки концепції просторової екології, формалізації та кількісного оцінювання просторової структури екосистем у плануванні раціонального природокористування в умовах глобальних змін клімату. Ним узагальнено фундаментальні еволюційні механізми, які визначають пристосування живих організмів до умов антропогенно трансформованого середовища (підручники «Теорія еволюції (системний розвиток життя на Землі)», 2012; «Функціональна зоологія», 2011; «Етологія (основи поведінки тварин)», 2010; «Екологія», 2014). О.Є. Пахомов – співавтор 15 наукових монографій, присвячених проблемам збереження біологічного різноманіття та оптимізації природного потенціалу України. Серед них серія монографій під науковою редакцією О.Є. Пахомова «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область» (Ссавці (Mammalia), 2006; Земноводні та плазуни (Amphibia et Reptilia), 2007; Булавовусі лускокрилі (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea), 2007; Дощові черв'яки (Lumbricidae), 2007; Круглороті (Cyclostomata), Риби (Pisces), 2008; Птахи: Негоробцеподібні (Aves: Non-Passeriformes), 2008; Павуки (Aranei), 2010; Вищі різновусі лускокрилі. Ч. 1 (Lepidoptera: Lasiocampoidea, Bombycoidea, Noctuoidea), 2010; Вищі різновусі лускокрилі. Ч. 2 (Lepidoptera: Noctuoidea), 2011), розділи у двох монографіях провідних закордонних видавництв (Springer – International Publisher Science, IOS Press). В інших монографіях О.Є. Пахомова, присвячених дослідженню тварин у природних екосистемах («Функціональне різноманіття ґрунтової мезофауни заплавлених степових лісів в умовах штучного забруднення середовища», 2005; «Еколого-біологічні особливості існування *Aedes vexans* (Diptera, Culicidae) в умовах заплавлених дібров степового Придніпров'я», 2005; «Биогеоценотическая роль млекопитающих в почвообразовательных процессах степных лесов Украины», 1998), також значна частина матеріалів присвячена аналізу просторової структури екосистем в умовах глобальних змін клімату, стійкому розвитку природного потенціалу України. У 2011 році під керівництвом О.Є. Пахомова видано «Червону книгу Дніпропетровської області (тваринний світ)» – одне з перших подібних видань в Україні. О.Є. Пахомовим уперше створено класифікацію середовищевірної активності ссавців на ґрунтовірні процеси, узагальнено та кількісно оцінено ефективність основних видів їх впливу на природні екосистеми. Вперше оцінено роль середовищевірної активності ссавців за техногенного впливу, зокрема у процесах самоочищення ґрунтів від промислового та радіаційного забруднення. Встановлені закономірності стали на-

уковою основою для здійснення системи заходів із підвищення біологічного різноманіття природних і антропогенно трансформованих екосистем України.

О.Є. Пахомов – науковий керівник держбюджетних тем «Антропогенна динаміка зооценозів Лісостепу та Степу лівобережної України і Криму та перспективи їх охорони, оптимізації та природокористування» (№ 0100U005215), «Функціональна роль тварин в утворенні механізмів гомеостазу в екосистемах промислових регіонів» (№ 0103U000555), «Зооценоз як компонент екосистемних процесів саморегуляції в умовах трансформації довкілля» (№ 0106U000818), «Структурно-функціональна організація зооценотичного блоку екосистем Степового Придніпров'я» (№ 0109U000138), «Середовищевірна роль тварин у природних і трансформованих екосистемах в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля» (№ 0112U000260), міждержавного Україно-Угорського наукового проекту (№ 0109U006001), багатьох госпдоговірних тем із дослідження тварин на замовлення Дніпропетровської облдержадміністрації.

Під керівництвом О.Є. Пахомова підготовлено понад 40 проектів, якими розширено екологічну мережу Дніпропетровської області (у Павлоградському, Юр'ївському, Васильківському, Покровському, Межівському, Верхньодніпровському та Магдалинівському районах) на 48 тис. га – у 2,7 раза.

За плідну науково-педагогічну та виховну діяльність О.Є. Пахомова неодноразово нагороджували грамотами та відзнаками МОН України. У 2004 р. нагороджений почесним знаком МОН «Відмінник освіти України», у 2009 р. отримав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

За темою роботи опубліковано 447 публікацій, серед яких 163 – статті у фахових виданнях (серед них 8 – статті у виданнях із бази даних Scopus, 10 – з Web of Science), 18 монографій, 5 підручників, 27 навчальних посібників. Згідно баз даних Scopus *h*-індекс – 2 (14 цитувань), Web of Science *h*-індекс – 5 (63 цитування), згідно Google Scholar *h*-індекс – 18 (1494 цитування). Претендент підготував 3 докторів та 8 кандидатів наук, дисертації яких безпосередньо пов'язані з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

Проректор з наукової роботи

Оковитий С. І.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, телефон (056) 374-98-01, (056) 374-98-22, факс (056) 374-98-42
E-mail: cdep@dnu.dp.ua, код ЄДРПОУ 02066747

04.02.2020р. № ІІ-904-13 На № _____ від _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів», подану на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки доктора біологічних наук, професора кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Кунах Ольги Миколаївни

У рамках виконання роботи Кунах Ольга Миколаївна виступила як співавтор розробки концепції просторової екології в умовах глобальних змін клімату та як інструменту досягнення стійкого розвитку природничого потенціалу України, що відображено у монографіях «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Дощові черв'яки (Lumbricidae)» (2007), «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Павуки (Aranei)» (2010). Нею вперше розглянуто рекультивацию земель як процес відтворення екосистемних сервісів, доведена найбільша функціональна стійкість мономоделей та показана їх перспективність для відтворення сільськогосподарських угідь, показане особливе значення відновлення у процесі рекультивации перехідного горизонту як найважливішого драйвера функціональних процесів у техноземах, встановлені показники біологічного різноманіття рослинного покриву та тваринного населення техноземів Нікопольського марганцеворудного басейну, кількісно оцінено динаміку екологічних режимів техноземів протягом ґрунтогенезу, виконаний комплексний екоморфічний аналіз рослинного покриву та тваринного населення техноземів, які створені у процесі рекультивации земель, відкриті автоколивальні просторово-часові структури техноземів, наявність яких доводить ендогенні механізми стійкого функціонування початково штучних ґрунтоподібних утворень, для моделювання нелінійних сигмоподібних залежностей протягом ґрунтогенезу застосовувати модель Хілла, відкрита горизонтальна та вертикальна координата властивостей та режимів техноземів, показаний характер впливу різних типів підстилаючих порід на властивості техноземів як цілісних утворень, оцінені регуляторні екосистемні сервіси техноземів протягом ґрунтогенезу, показаний екосистемний сервіс техноземів як накопичувачей оксиду вуглецю, розкрита роль екоморф рослин та тварин як маркерів екосистемних сервісів.

За темою роботи опубліковано 81 публікація, серед яких 65 статей (серед яких 8 статей у виданнях, які присутні у наукометричній базі даних Scopus, 15 – у Web of Science), 5 монографій, 4 навчальних посібників. Згідно баз Web of Science *h*-індекс – 5 (66 цитувань), згідно Scopus – 2 (6 цитувань), згідно Google Scholar – *h*-індекс 15 (813 цитувань).

Проректор з наукової роботи

Оковитий С. І.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Запорізька область, Україна, 72312, тел. (0619) 44-04-64,
факс (0619) 44-03-60 e-mail: rectorat@mdpu.org.ua, www.mdpu.org.ua,
код ЄДРПОУ 02125237

07.01.2020 № 09-28/322

На № _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів»,
яка подана на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки
доктора біологічних наук, професора кафедри ботаніки та садово-паркового господарства
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Жукова Олександра Вікторовича

У рамках виконання роботи Жуков Олександр Вікторович виступив як автор концепції екоморфічних матриць та співавтор розробки концепції просторової екології в умовах глобальних змін клімату та як інструменту досягнення стійкого розвитку природничого потенціалу України, що відображено у монографіях «Екоморфічний аналіз консорцій ґрунтових тварин» (2011), «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Дошові черв'яки (Lumbricidae)» (2007), «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Павуки (Aranei)» (2010), «Просторова агроекологія та рекультивация земель» (2013), «Аналіз просторових даних в екології та сільському господарстві» (2015), «Просторова агроекологія як основа прогнозу чисельності шкідників» (2015), «Екологія техноземів» (2017), «Actual aspects of organic agricultural development in Ukraine» (2018). Ним розроблена технологія дешифровки даних дистанційного зондування Землі, яка дозволила створити алгоритм дослідження динаміки продукційного процесу в межах агроекосистем в просторі та у часі. Обґрунтовано положення про фітоіндикаторні шкали рослинності як показники просторової неоднорідності екологічних умов техногенно трансформованих територій. Розроблено вчення про екоморфи та екоморфічні матриці ґрунтових тварин. Запропоновано уявлення про просторову агроекологію як теоретичну основу точного землеробства та процедур його застосування в умовах техногенної трансформації сільськогосподарських угідь. Показаний зв'язок між біогеоценологічною пертиненцією та біологічним різноманіттям. Розроблені практичні інструменти впровадження принципів просторової агроекології для вирішення практичних задач у тому числі для прогнозування чисельності шкідливих сільськогосподарських тварин. Розроблені принципи зоологічної діагности техноземів.

За темою роботи опубліковано 161 публікація, серед яких 115 статей (серед яких 17 статей у виданнях, які присутні у наукометричній базі даних SCOPUS, 31 – у Web of Science), 5 монографій, 4 навчальних посібників. Згідно баз даних SCOPUS *h*-індекс – 34, Web of Science *h*-індекс – 6, згідно Google Scholar – *h*-індекс 18 (*i10*-index – 65).

Претендентом підготовлено 8 кандидатів наук, дисертації яких безпосередньо пов'язані з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

Проректор із наукової роботи Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Л.Ю. Москальова

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, телефон (056) 374-98-01, (056) 374-98-22, факс (056) 374-98-42
E-mail: cdep@dnu.dp.ua, код ЄДРПОУ 02066747

04.02.2020р. № 88-904-18 На № _____ від _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів», подану на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки кандидата біологічних наук, доцента кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара Бригадиренка Віктора Васильовича

У рамках виконання роботи Бригадиренко Віктор Васильович виступив як співавтор розробки концепції просторової екології, формалізації та кількісного оцінювання різноманіття екосистем у плануванні раціонального природокористування в умовах глобальних змін клімату. Ним визначено найпоказовіші організми, популяції та угруповання для застосування їх у якості біомаркерів антропогенної та кліматичної трансформації середовища, оцінено мінливність фізіологічних і морфологічних характеристик безхребетних тварин за умов зміни параметрів навколишнього середовища під час його антропогенно-кліматичної трансформації, досліджено багаторічні зміни таксономічного різноманіття ландшафтів різного ступеня трансформації на основі екоморфичного аналізу, оцінено зміни елементів ландшафтів і екосистем степової зони України, досліджено багаторічні зміни природних екосистем із найбільшим рівнем біологічного різноманіття, розроблено методичні рекомендації щодо комплексного оцінювання стану екосистем степової зони України з метою раціонального лісогосподарського, сільськогосподарського, водогосподарського та рекреаційного використання та охорони в умовах опустелювання та деградації земель України.

За темою роботи опубліковано 185 наукових публікацій, серед яких 108 статей у фахових виданнях (серед них 33 – статті у виданнях із бази даних Scopus, 40 – з Web of Science), дві колективні монографії, один підручник, чотири навчальні посібники із грифом МОНУ. Згідно баз даних Scopus *h*-індекс – 5 (73 цитування), Web of Science *h*-індекс – 8 (186 цитувань), згідно Google Scholar *h*-індекс – 17 (1211 цитувань). Під керівництвом претендента захищено одну кандидатську дисертацію, безпосередньо пов'язану з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

Проректор з наукової роботи

Оковитий С. І.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, телефон (056) 374-98-01, (056) 374-98-22, факс (056) 374-98-42
E-mail: cdep@dnu.dp.ua, код ЄДРПОУ 02066747

04.02.2020р. № 88-904-12 На № _____ від _____

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України: відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів», подану на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки доктора біологічних наук, професора кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара Гасо Віктора Яковича

Наукові дослідження Гасо Віктора Яковича у межах роботи, що представлено, дозволили встановити стан зооценозів в різноманітних природних екосистемах з різним ступенем антропогенної трансформації, визначити напрямки відновлення їх біотичного потенціалу. Він став співавтором фундаментальних концепцій оцінки екосистемних послуг, які надають тварини у різних біогеоценозах України та їх функціональної ролі в екосистемах, що сприяють відновленню біотичного потенціалу екосистем, родючості та рекультивации ґрунтів. Прикладний аспект цієї концепції втілюється у цілу низку наукових розробок та досліджень екосистемних сервісів в умовах України. Результати цих досліджень знайшли своє відображення у монографіях «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Земноводні та плазуни (Amphibia et Reptilia)» (2007), «Ecosystem services provided by animals under anthropogenic pressure within Ukrainian steppe» (2016), «Біогеоценологічні дослідження лісів степової зони України» (2016). Наукові дослідження В.Я. Гасо дозволили визначити процеси, що відбуваються в популяціях амфібій і рептилій в умовах техногенно трансформованих екосистем України, запропонувати заходи щодо їх відновлення, з'ясувати роль батрахо- та герпетофауни у збереженні первинної продукції та створенні вторинної продукції в біогеоценозах, з'ясувати їх значення у процесах ґрунтоутворення та можливості їх застосування у рекультивации земель, у розповсюдженні та консортивних зв'язках паразитарних угруповань, визначити їх роль у процесах трансферу, біоаккумуляції та біомагніфікації екоотоксикантів у біогеоценозах, розкрити значення цих груп тварин у відновленні екосистем, запропонувати їх практичне використання для біоіндикації та біомоніторингу навколишнього середовища. Претендентом підготовлено одного кандидата наук, дисертація якого безпосередньо пов'язана з темою роботи, яка подається на здобуття Премії.

За темою роботи опубліковано 163 публікації, серед яких 54 статті (серед них 3 статті у виданнях наукометричної бази даних SCOPUS, 12 – у Web of Science Core Collection), 3 монографії, 1 підручник, 3 навчальних посібника. Згідно баз даних SCOPUS *h*-індекс – 3 (106 цитувань), Web of Science *h*-індекс – 3 (95 цитувань), Google Scholar *h*-індекс – 8 (507 цитувань).

Проректор з наукової роботи

Оковитий С. І.

№ 1612/02

16 грудня 2019 р.

Довідка про творчий внесок у роботу

«Природні техногенно трансформовані екосистеми України:
відновлення біотичного потенціалу, родючості та рекультивация ґрунтів»,
яка подана на здобуття Державної премії України у галузі науки та техніки
кандидата економічних наук, президента Федерації органічного руху України
Милованова Євгена Володимировича

У рамках виконання роботи Милованов Євген Володимирович виступив як співавтор частини роботи, що стосується питань запровадження органічних стандартів при виробництві продукції. Здійснивши комплексний аналіз розвитку органічного агровиробництва в контексті збалансованого землекористування, проаналізувавши найкращі світові практики державної та регіональної підтримки органічного сільськогосподарського виробництва, нормативно-правову базу та наукове забезпечення розвитку органічного сектору економіки, автор визначив інноваційні підходи у напрямку підвищення ефективності виробництва органічної продукції та встановив залежність між розвитком органічного виробництва та показниками відновлення екосистеми України, родючості ґрунтів та загального стану оточуючого середовища

Приймаючи до уваги здійснений Миловановим Євгеном Володимировичем аналіз передумов розвитку органічного агровиробництва, економічної складової запровадження органічних стандартів, органічне виробництво визначено як вагомий інструмент досягнення стійкого розвитку природничого потенціалу України. Ним представлено наукове забезпечення розвитку органічного агровиробництва, теоретико-методичне обґрунтування стратегії розвитку органічного сектору в Україні, запропоновано новий підхід до запровадження як державної, так і регіональної підтримки органічного виробництва в Україні.

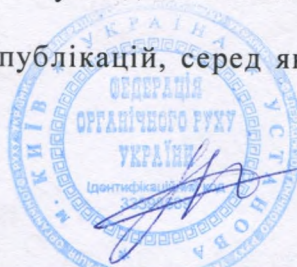
Наведено результати дослідження щодо вдосконалення системи оподаткування органічних виробників в Україні. Визначено роль органічного громадського руху у розвитку органічного сектору аграрної галузі України.

Творчі доробки автора у визначеній тематиці представлені у статтях: «Состояние и тенденции развития рынка органической продукции в Украине» (2004), «Особенности развития международного рынка органических продуктов» (2010), «Правові засади регулювання органічного виробництва в країнах ЄС» (2018), «Міжнародні тенденції розвитку ринку органічної продукції та перспективи для України» (2018), «Науково-освітні аспекти розвитку органічного виробництва» (2018), «Найкращі світові практики державної підтримки органічного сільськогосподарського виробництва та перспективи для України» (2018), «Розвиток органічного сільського господарства як фактор прискорення екологізації агровиробництва» (2018), «Історія становлення концепції ORGANIC 3.0 та перспективи її подальшого розвитку в Україні» (2018), «Розвиток нормативно-правового регулювання органічного агровиробництва в Україні» (2019), «Basic principles of organic agriculture: principles of fairness and care» (2019).

На основі проведених досліджень, запропоновано інноваційні підходи у напрямку підвищення ефективності органічного агровиробництва у поєднанні з глобальною екологізацією виробничих процесів у сільському господарстві.

За темою роботи опубліковано 41 публікацій, серед яких 38 статей, 3 навчальних посібники.

Виконавчий директор
Федерації органічного руху України

А.В.Коняшин